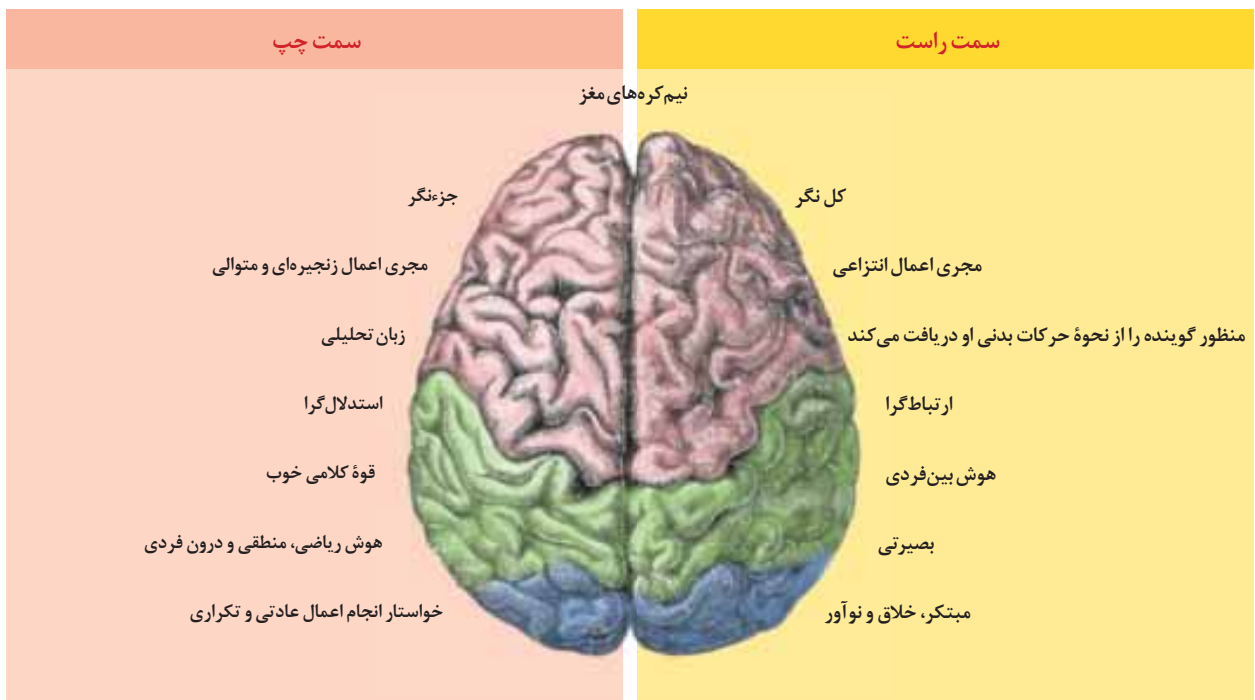


# آیا می‌دانید

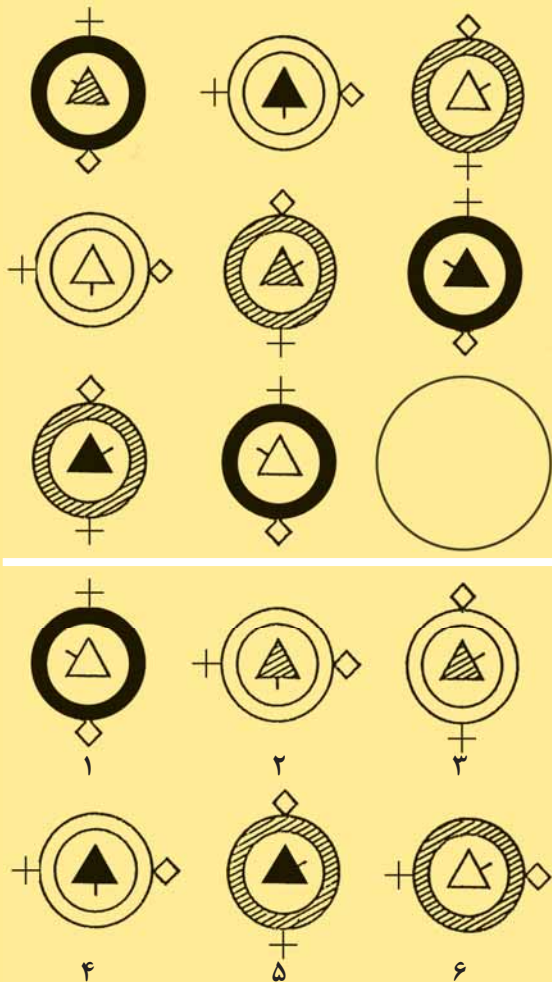
- سبک تفکر دانش‌آموزان بر نیروهای فکری و سبک یادگیری آن‌ها و حتی بر اولویت‌های یادگیری آن‌ها اثرگذار است؟ سبک تفکر است که موجب می‌شود یادگیرنده تصمیم بگیرد برای بهتر یاد گرفتن از کدام مهارت‌ها بهره بگیرد، چه اطلاعاتی را گردآوری کند و چگونه آن‌ها را به‌دست آورد و حتی چگونه داده‌های گردآوری شده را سامان ببخشد.
- معلمان می‌توانند با شناخت سبک تفکر دانش‌آموزان، مسئولیت‌های یادگیری مناسب و متناسب با آن را تعیین کنند تا کار هدایت یادگیری درست‌تر صورت گیرد و یادگیری سهل‌تر حاصل شود؟
- سبک‌های تفکر از رجحان‌های فکری نیم‌کره‌های چپ یا راست مغز انسان نشئت می‌گیرند؟ شکل‌گیری نیم‌کره‌های مغز در سال‌های اولیه زندگی صورت
- می‌گیرد و در طول زندگی تقریباً ثابت می‌ماند، اما معلمان آگاه می‌توانند دانش‌آموزان را به بهره‌گیری از توانمندی‌های نیم‌کره غیر غالب نیز ترغیب و فعالیت بیشتر آن را تحریک کنند.
- دانش‌آموزانی که نیم‌کره چپ مغز آن‌ها غالب است، سبک تفکرشان بیشتر تحلیلی، منطقی و خطی یعنی سر راست است؟ این افراد معمولاً سریع‌العمل‌اند، بر جزئیات مسائل توجه، دقت و تأکید دارند. از هوش کلامی و ریاضی برخوردارند و مطالب را به نحو عقلانی ارزیابی و پی‌گیری می‌کنند، در عملیات نتیجه‌گیری‌های خود به‌خوبی از استدلال و عملیات ریاضی بهره می‌گیرند و به تشریح مساعی در کارها علاقه‌مندند.
- دانش‌آموزانی که نیم‌کره راست مغز آن‌ها غالب است، سبک تفکرشان بیشتر شهودی است؟ در این دانش‌آموزان، هیجانات حرف اول را می‌زند. آنان



شمای تصویری کارکرد نیم‌کره‌ها

# هوش آزمایی

**سؤال:** کدام یک از شش شکل شماره گذاری شده را باید داخل دایرهٔ خالی قرار دهیم؟ (شمارهٔ شکل موردنظر را داخل دایره بنویسید.)



در این مسئله، ما با یک دایره و یک مثلث در آن مواجهیم. دایره و مثلث می‌توانند به چهار روش مختلف رنگ‌آمیزی شوند: ۱. کاملاً سفید، ۲. کاملاً سیاه، ۳. سفید با یک علامت (مثلاً یک ضربدر یا یک الماس)، ۴. سیاه با یک علامت. همچنین، دایره و مثلث می‌توانند به چهار روش مختلف با یک علامت (مثلاً یک ضربدر یا یک الماس) تزئین شوند: ۱. بدون علامت، ۲. با علامت در بالا، ۳. با علامت در پایین، ۴. با علامت در هر دو طرف. در این مسئله، ما باید دایره و مثلثی را پیدا کنیم که در دایره خالی قرار دهد.

\* منبع

Eysenck, Hans Jurgen. (1962). Know your IQ.

بیشتر کل‌نگرند تا جزءنگر. ابتکار، خلاقیت و نوآوری شیوهٔ کار آن‌هاست و برای نتیجه‌گیری و اقدام به عمل از بصیرت و بینش خود بیشتر بهره می‌گیرند و به انجام کارهای مستقل هنری، یدی و عملی نیز بیشتر علاقه دارند.

رجحان نیم‌کره‌ای به این معنا نیست که نیم‌کرهٔ غالب کلاً بدون استفاده است. کار نیم‌کره‌ها می‌تواند توأم صورت گیرد.

● درصد کمی از دانش‌آموزان توانایی بهره‌گیری از دو نیم‌کرهٔ مغز خود را به‌طور متناسب و هم‌زمان دارا هستند؟ این افراد به‌خوبی می‌توانند با هر دو گروه ارتباط مناسب برقرار کنند و رهبری گروه را در کارهای مشارکتی و گروهی برعهده گیرند.

گاهی برای انجام تکالیف و مسئولیت‌ها، برای هر یک از دو نیم‌کره، امکان دخالت و انجام کار وجود دارد. همین جاست که دخالت و هدایت معلم می‌تواند در بهره‌گیری از دو نوع توانایی و دو سبک فکری، به دانش‌آموز کمک کند و قابلیت‌های یادگیری او را افزایش دهد.

● علت تفاوت دو نوع سبک تفکر در این است که نیم‌کره‌های راست و چپ مغز از نظر بافت فیزیولوژیک متفاوت‌اند؟ توضیح اینکه، هر دو نیم‌کره از قشر نازک و محکمی به نام قشر مخ یا کرکس پوشیده شده‌اند که حاوی مادهٔ خاکستری است. زیر قشر خاکستری بافت محافظی قرار دارد که حاوی مادهٔ سفید است. در نیم‌کرهٔ چپ مادهٔ خاکستری بیشتر و در نیم‌کرهٔ راست مادهٔ سفید بیشتر است. در نیم‌کرهٔ چپ نرون‌های بیشتری وجود دارند که محکم به هم پیچیده شده‌اند تا بتوانند کارهای فشرده‌تر و طولانی‌تری انجام دهند. اما در نیم‌کرهٔ راست، با وجود آنکه نرون‌های کمتری نسبت به نیم‌کرهٔ چپ وجود دارد، اکسون‌های نرون‌ها بلندتر از اکسون‌های نرون‌های نیم‌کرهٔ چپ هستند. به‌همین دلیل، این نرون‌ها می‌توانند با مسائل انتزاعی‌تر درگیر شوند، با مسائل پیچیده به‌خوبی ارتباط برقرار کنند و با مفاهیم گنگ و گسترده به‌خوبی کنار بیایند.

● اطلاعات و کارکردهای هر دو نیم‌کرهٔ مغز نمادها و علائم دریافتی و ارتباطی را به جسم پینه‌ای که در وسط مغز قرار دارد می‌فرستند تا در آنجا به‌صورت متمرکز و یک کاسه به‌صورت واکنش فردی تجلی و بروز رفتاری پیدا کند؟

\* از منبع زیر استفاده شده است:

سوزا، دیوید (۲۰۰۳). مدیریت یا رهبری آموزشی. ترجمهٔ فرخ‌لقا رئیس‌دانا (۱۳۹۰). انتشارات عابد، تهران.